

Σύμφωνο Συνεργασίας

Δήμου Καλαμάτας

Με φορείς της Αυτοδιοίκησης

Σχετικά με τη συμμετοχή του ...{ονομασία Φορέα}.....

- στην εκπόνηση της Στρατηγικής του Δήμου Καλαμάτας για επίσπευση της κλιματικής ουδετερότητας
- στην υποστήριξη της πρότασης του Δήμου Καλαμάτας, προς την Ευρωπαϊκή Αποστολή για τις Κλιματικά Ουδέτερες και Έξυπνες πόλεις και ένταξη, στο Δίκτυο των 100 Έξυπνων και Κλιματικά Ουδέτερων πόλεων έως το 2030.
- Στην υποβολή κοινών προτάσεων για χρηματοδότηση από Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021

Ο Δήμος Καλαμάτας, δια του Δημάρχου κ. Αθανασίου Βασιλόπουλου, θα προβεί σε συνεργασία με φορείς της Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο της οποίας συμφωνούν και αποδέχονται τα εξής :

- Η **Κλιματική** Αλλαγή εξελίσσεται ραγδαία, με επιπτώσεις στο **περιβάλλον** και την **ποιότητα** ζωής, την **υγεία** και την **ευημερία** των πολιτών, την **οικονομία** και την **κοινωνική συνοχή**.
- Οι δράσεις, για τη **μείωση** του ρυθμού εξέλιξης και την **αντιμετώπιση** των επιπτώσεων, **αφορούν** όλους και ιδιαίτερα την **Τοπική** Αυτοδιοίκηση, ως το **εγγύτερο** προς τον πολίτη συλλογικό όργανο.
- Οι **πόλεις**, ως ένας πυκνοκατοικημένος χώρος, αποτελούν ταυτόχρονα μια από τις γενεσιουργούς **αιτίες**, αλλά και τον κύριο **αποδέκτη** των επιπτώσεων των μεταβολών του κλίματος.
- Με βάση τις **αρχές** της Αειφόρου και Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, απαιτείται η **οργάνωση** ολιστικών παρεμβάσεων για τον **χωροταξικό** σχεδιασμό, την **κινητικότητα** και τις **μεταφορές**, τις αστικές **αναπλάσεις**, την **ενέργεια**, την **κυκλική** οικονομία, τη δημόσια **υγεία**, τις **υπηρεσίες** στον **τουρισμό**, τον **ιστορικό** και **πολιτιστικό** πλούτο, την **προστασία** του φυσικού και θαλάσσιου **περιβάλλοντος** και όλα όσα, θα χαρακτηρίζουν μια πόλη ως Έξυπνη και Κλιματικά Ουδέτερη μετά το 2030.

Για να ανταποκριθούν οι πόλεις, στο νέο τους ρόλο θα πρέπει :

- Αναζητώντας καλές **πρακτικές** και δεξιότητες, να αναπτύξουν **καινοτόμες** και έξυπνες λύσεις, με την αποτελεσματική **αξιοποίηση** δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων.
- Να ενθαρρύνουν τη **συμμετοχή** των πολιτών, φορέων και άλλων εμπλεκόμενων μερών, ώστε να προκύψει η **δέσμευση** και **υποστήριξη** του εγχειρήματος, από όλο το οικοσύστημα της πόλης.
- Να αναπτύξουν **συνέργειες**, για αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων και τη δημιουργία οικονομιών κλίμακος.
- Να αναζητήσουν **συνέργειες** με **Πανεπιστημιακά** Ιδρύματα και Ερευνητικά Ινστιτούτα, για την εφαρμογή καινοτόμων πολιτικών για τον Πράσινο και Ψηφιακό μετασχηματισμό τους.

Επειδή

Η **Ευρωπαϊκή Ένωση**, με τη συμμετοχή και υποστήριξη όλων των συλλογικών της οργάνων, προωθεί μέσω της «**Αποστολής**» τη συγκρότηση ενός πιλοτικού δικτύου **100 πόλεων**, στις οποίες θα εφαρμοστούν πολιτικές για το μετασχηματισμό τους προς την κλιματική **ουδετερότητα**, σύμφωνα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής **Πράσινης Συμφωνίας** έως το 2050, καθώς και της **ατζέντας** του ΟΗΕ για το κλίμα έως το 2030.

Η «Αποστολή» (Mission)

- είναι μια προσπάθεια διαρθρωμένη με τρόπο **ολιστικό** σε ότι αφορά, τα προγράμματα **χρηματοδότησης**, τον τρόπο **διακυβέρνησης** του εγχειρήματος, καθώς και την **υποστήριξη** των δράσεων, από το κράτος και όλες τις Γεν. Διευθύνσεις της Ε.Ε.
- προωθεί την **καινοτομία** με την ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας, σε όλες τις παρεμβάσεις στην πόλη, στοχεύοντας σε τομείς όπως η **διακυβέρνηση**, οι **μεταφορές**, η **ενέργεια**, οι **κατασκευές**, η **κυκλική οικονομία**, κ.ά.
- **αναμένει** από τους πολίτες, τους φορείς και τις πολιτικές αρχές, να επιδείξουν **δέσμευση**, **φантаσία**, **τολμηρότητα** και **αποφασιστικότητα**, απαιτώντας **αλλαγή συμπεριφοράς**.
- Έχει ως σκοπό να επιλεγούν, μέσα από μια **ανταγωνιστική** διαδικασία, **100 πόλεις** της Ε.Ε, γεωγραφικά κατανεμημένες σε όλα τα κράτη μέλη, οι οποίες, συνεργαζόμενες μεταξύ τους, θα μπορούν να λειτουργήσουν ως ένα **πρότυπο δίκτυο κόμβων καινοτομίας**, που θα είναι οδηγός για όλες τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές πόλεις.
- **Προβλέπει** για τις επιλεγμένες 100 πόλεις, την υπογραφή μιας **Σύμβασης** για το Κλίμα της Πόλης με την Εθνική Κυβέρνηση και την Ε.Ε, στην οποία θα **διατυπώνονται** :
 - ✓ οι **Γενικοί** και οι **Ειδικοί** στόχοι, η **Στρατηγική** καθώς και το **Σχέδιο** δράσης για την **μετάβαση** προς την κλιματική ουδετερότητα.
 - ✓ η **φιλοδοξία**, η **δέσμευση** και ο **συντονισμός** δράσης, όλων των εμπλεκόμενων μερών, προς την επίτευξη των στόχων της Αποστολής.
 - ✓ ο **τρόπος** που οι εθνικές / περιφερειακές/Ευρωπαϊκές αρχές θα παρέχουν κάθε αναγκαία **χρηματοδοτική** υποστήριξη.

Δια ταύτα,

Ο Δήμος Καλαμάτας επιδιώκει τη συνεργασία με φορείς της αυτοδιοίκησης προκειμένου :

- Να **ενισχυθεί** η υποψηφιότητα του Δήμου Καλαμάτας, με τη **δημιουργία** ενός συνεργατικού **πνεύματος** αντιμετώπισης των κοινών **προκλήσεων**.
- Να μεταφερθεί τεχνογνωσία και καλές πρακτικές από το Δήμο Καλαμάτας προς τους συνεργαζόμενους αυτοδιοικητικούς φορείς, σε όλα **τα πεδία** που σχετίζονται με την κλιματική ουδετερότητα.
- Να καταγραφούν και αξιολογηθούν οι δράσεις που μπορούν να υλοποιηθούν μέσω της **συνεργατικής** τους προσέγγισης.

Με βάση το Σύμφωνο Συνεργασίας, **εκφράζεται** η πρόθεση όλων,

- να αυξήσουν την **φιλοδοξία** τους για βιώσιμη αστική ανάπτυξη και **επίτευξη** της κλιματικής ουδετερότητας, χωρίς από τούτο να απορρέει κάποια νομική ή οικονομική **δέσμευση**.
- Να **αξιοποιηθεί** από κοινού η **ετικέτα** συμμετοχής του Δήμου Καλαμάτας στην Αποστολή της ΕΕ για την Κλιματική Ουδετερότητα και να **οργανωθεί** μια ολιστική **παρέμβαση**, στη βάση ενός φιλόδοξου και οραματικού σχεδίου, που θα **ενσωματώνει** νέες τεχνολογίες για την εφαρμογή **καινοτόμων** δράσεων, με **περιβαλλοντικό, οικονομικό και κοινωνικό** αντίκτυπο.

Η προτεινόμενη συνεργασία με φορείς της Αυτοδιοίκησης, αφορά την κοινή οργάνωση έργων και δράσεων που θα στοχεύουν:

1. Στο σύνολο των συνεργαζόμενων φορέων αυτοδιοίκησης θα στοχεύουν στα εξής:
 - i. στη μείωση της ρύπανσης και της βελτίωσης της ποιότητας του αέρα.
 - ii. στην ενεργειακή μετάβαση με την συμπαραγωγή καθαρής ενέργειας από τον Ήλιο, τη Βιομάζα, το Η2, κ.ά.
 - iii. στον ψηφιακό μετασχηματισμό.
 - iv. στην μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
2. Για την προστασία του Μεσσηνιακού κόλπου και την ανάδειξη του παράκτιου μετώπου.

Η προστασία του Μεσσηνιακού κόλπου, συνδέεται άμεσα με τις λειτουργίες της ενδοχώρας των όμορων περιοχών από τον Άγιο Νικόλαο της Δυτικής Μάνης, μέχρι την Καλαμάτα και από εκεί μέχρι την Κορώνη και απαιτεί, τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων.

Η ανθρώπινη δραστηριότητα στο παράκτιο μέτωπο, προκαλεί μια σειρά προβλημάτων στην θαλάσσια βιοποικιλότητα, μέσω των παραγόμενων ρύπων από τις γεωργικές καλλιέργειες (λιπάσματα και φυτοφάρμακα), τα απόβλητα των μεταποιητικών μονάδων αλλά και τις αποχετεύσεις των παραθαλάσσιων οικισμών, ενώ η υπεραλίευση οδηγεί σε καταστροφή της ιχθυοπανίδας του κόλπου.

Ταυτόχρονα οι αλλαγές στο κλίμα, με τα έντονα καιρικά φαινόμενα, προκαλούν κυματισμούς με αποτέλεσμα την έντονη διάβρωση των ακτών από τις Κιτριές μέχρι την Καλαμάτα και από το Ριζόμυλο μέχρι το Πεταλίδι.

Για τη μείωση της θαλάσσιας ρύπανσης, θα πρέπει να εφαρμοστούν πολιτικές βιολογικής γεωργίας, ορθής διαχείρισης των αποβλήτων από τις μεταποιητικές μονάδες και λειτουργία δικτύου βιολογικού καθαρισμού, σε όλους τους παραθαλάσσιους οικισμούς.

Για την προστασία των ακτών, θα πρέπει να μελετηθούν παρεμβάσεις σε όλη την ακτογραμμή, ενώ αναγκαία είναι και η διαρκής παρακολούθηση του ύψους της στάθμης της θάλασσας.

Εκτός όμως των μέτρων προστασίας, ευκαιρία είναι, να αναδειχθεί και η αναπτυξιακή διάσταση όλων των παρεμβάσεων στον κόλπο, με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Παρεμβάσεις που σχετίζονται, με την παραγωγή ενέργειας τόσο από τον κυματισμό όσο και από την παραγωγή υδρογόνου, την παρατήρηση της ιχθυοπανίδας στο Κέντρο Αλιείας και θάλασσας στην Μ. Μαντίνεια, τη λειτουργία καταδυτικών πάρκων, αλλά και τη λειτουργία θαλάσσιας συγκοινωνίας που θα προωθεί μετακινήσεις χαμηλού περιβαλλοντικού αποτυπώματος μεταξύ της Καλαμάτας, της Καρδαμύλης, του Πεταλιδίου, της Κορώνης, της Μπούκας στη Μεσσήνη, κ.ά.

Ο Μεσσηνιακός κόλπος ως πηγή ζωής και πλούτου απαιτεί απ' όλους σεβασμό και επιβάλλει συνεργασίες για την προστασία του.

3. Για την επαναλειτουργία του σιδηροδρομικού δικτύου, ως μέσο μεταφοράς και αναψυχής

Η αδρανοποίηση της σιδηροδρομικής γραμμής στην Πελοπόννησο, είχε μεν οικονομικές, και κοινωνικές επιπτώσεις αλλά προκάλεσε και περιβαλλοντικές, με αποτέλεσμα την αύξηση της εκπομπής ρύπων, αερίων του θερμοκηπίου.

Η απουσία δρομολογίων μείωσε την δυνατότητα μετακίνησης των πολιτών, με ένα οικονομικό μέσο και ταυτόχρονα αύξησε τη χρήση του ΙΧ, ενώ η μεταφορά εμπορευμάτων και πρώτων υλών με το σιδηρόδρομο, απουσιάζει ως επιλογή για τις επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα το μεταφορικό κόστος να είναι μεγαλύτερο και το περιβάλλον να επιβαρύνεται από εκπεμπόμενους ρύπους που οφείλονται στις άσκοπες μετακινήσεις.

Είναι ευκαιρία για όλες τις περιοχές της Πελοποννήσου, στο πλαίσιο μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος να διεκδικηθεί, η επαναλειτουργία του σιδηρόδρομου στην Πελοπόννησο, με σύγχρονες υποδομές και τραίνα φιλικά προς το περιβάλλον, ώστε με τη βελτίωση του μεταφορικού ισοζυγίου να δημιουργηθούν οφέλη τόσο για την οικονομία όσο και για το περιβάλλον.

Η δυνατότητα για παραγωγή Υδρογόνου και οι τεχνολογικές εξελίξεις στην κατασκευή και δρομολόγηση τραίνων, ενισχύουν τη δυνατότητα επαναλειτουργίας της γραμμής της Πελοποννήσου, χωρίς να απαιτηθούν οι κοστοβόρες υποδομές ηλεκτροκίνησης.

Με μια σύγχρονη σιδηροδρομική γραμμή είναι σίγουρο θα αυξηθούν οι μετακινήσεις τόσο των εργαζομένων, όσο και των επισκεπτών της περιοχής, με αποτέλεσμα να ευνοηθεί ο τουρισμός μιας και η γραμμή διασυνδέει ιστορικές περιοχές, όπως το Άργος, οι Μυκήνες, το Ναύπλιο, η αρχαία Κόρινθο και η Καλαμάτα, ενώ στην προοπτική ολοκλήρωσης του V των γραμμών για την Πελοπόννησο, ενσωματώνεται και η αρχαία Ολυμπία.

Ταυτόχρονα η προοπτική ανάπτυξης των logistics, σε συνδυασμό με τη λειτουργία των Βιομηχανικών περιοχών Καλαμάτας, Μελιγαλά και Τρίπολης, δίνουν την προοπτική μείωσης του μεταφορικού κόστους των εμπορευμάτων και των πρώτων υλών, δημιουργώντας κέρδη στις επιχειρήσεις και προοπτική εξέλιξης στη διακίνηση των εμπορευμάτων.

Μια προοπτική που ενισχύεται, τόσο από τις εξελίξεις για τη λειτουργία του αεροδρομίου Καλαμάτας, όσο και από τη θετική επίδραση της λειτουργίας των λιμανιών της Πάτρας και της Καλαμάτας, αλλά και τη θέση της Ελλάδας, ως διαμετακομιστικό κέντρο μεταξύ Ανατολής και Δύσης.

Για την ενίσχυση του μεταφορικού ισοζυγίου και την ταυτόχρονη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, απαιτείται η συνεργασία των φορέων της αυτοδιοίκησης της Πελοποννήσου, διότι τα οικονομικά οφέλη για τον τόπο είναι πολλά.

4. Με τους Δήμους, Κορίνθου, Άργους, Νεμέας, Τρίπολης, Μεγαλόπολης, Μεσσήνης Σπάρτης, Πύλου για την ανάδειξη της πολιτιστικής διαδρομής ΜΟΡΕΑΣ. Η **πολιτιστική διαδρομή** θα έχει ως επίκεντρο 8 αστικά σύνολα με διαχρονική ιστορική και πολιτιστική συνέχεια, 8 πόλους, από τους οποίους διέρχεται ο αυτοκινητόδρομος ΜΟΡΕΑΣ: α) Πόλος Κορίνθου (Κόρινθος, Αρχαία Κόρινθος, Σικυώνα), β) Πόλος Άργους (Άργος – Ναύπλιο, Επίδαυρος – Μυκήνες), γ) Πόλος Νεμέας (Νεμέα – Αρχαία Νεμέα), δ) Πόλος Τρίπολης (Ορεινή Αρκαδία, Αρχαία Θέατρα Τεγέας, Αρκαδικού Ορχομενού και Μαντίνειας), ε) Πόλος Μεγαλόπολης (Μεγαλόπολη – Αρχαιολογικός Χώρος Μεγαλόπολης), στ) Πόλος Μεσσήνης (Μεσσήνη – Αρχαία Μεσσήνη, Καλαμάτα, Αρχαίο Θέατρο Θουρίας), ζ) Πόλος Σπάρτης (Σπάρτη – Αρχαιολογικός Χώρος Σπάρτης, Μυστράς), και η) Πόλος Πύλου (Πύλος – Ανάκτορο Νέστορα, Μεθώνη, Κορώνη). Η διαδρομή θα επιχειρήσει να αναδείξει τη διαχρονική συνέχεια, τα μοναδικά πολιτιστικά μνημεία της Πελοποννήσου, το εντυπωσιακό φυσικό της τοπίο, τα σπάνια οικοσυστήματα της, την πλούσια γαστρονομική της παράδοση και τη σύγχρονη παραγωγή και δημιουργία. Η κλιματική ουδετερότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη προστασία των μνημείων και η διαφύλαξή τους αποτελεί στρατηγική του δήμου Καλαμάτας.

Η συμφωνία θα ισχύσει από την ημερομηνία υπογραφής της.